

ลอยกระทง ลอยกิเลส

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันพระ ๑๕ ค่ำ เป็นวันธรรมสวนะ วันฟังเทศน์ วันพระ วันโกน ผู้ฉลาดหาสมบัติ ส่วนสมบัติพิเศษใส่ตน วันธรรมสวนะวันฟังธรรม วันเข้าวัดเข้าวา เข้าวัดนะ “วัดหัวใจ” “เข้าวา” วาไหน วันเพ็ญเดือน ๑๒ วันลอยกระทง ลอยกระทง เห็นใหม่ แต่เขาไม่ได้ลอยกิเลส

เราจะลอยกิเลส ลอยกิเลสให้ออกจากใจชั่วคราวก็ยังดี

“ลอยกระทง” พิธีกรรม ลอยกระทงเพื่อแสดงความกตัญญูทเวทีกับแม่น้ำ แม่พระคงคา เพื่อแสดงความกตัญญูทเวทีก แต่กิเลสมันก็พาให้สนุกครีกครื้น พาให้สนุกครีกครื้น กิเลสมันแย่งเอาไปกิน ลอยเพื่อสะสมความมักมากใจ อยากได้ใช้ใหม่ กระทงก็ต้องให้สวยใช้ใหม่ กิเลสมันพามันแทรกเข้าไปในพิธีกรรมนั้น วัตถุประสงค์ของใช้ใหม่ กระทงเราสามารถประดิษฐ์ขึ้นมาได้ แล้วเราเราก็ไปลอยเพื่อความเคารพ เพื่อแสดงความกตัญญู แต่การกระทำนั้น ทำไปๆ จนเราเอาสิ่งนั้นให้กิเลสมันเดินออกใจ งานนั้นต้องให้สนุกครีกครื้น ทั้งๆ ที่ความจริงมันเป็นสมบัติของใจ ความแสดงออกของใจถึงจะมีการกระทำอย่างนั้น แต่กิเลสมันปิดบังตรงนี้ไว้ การลอยกระทงมันก็ลอยเพื่ออะไรนะ เพื่อไปเที่ยว เพื่อหาสิ่งการละเล่น

แต่ถ้ามาลอยบาป ลอยกิเลส มันจะคัดแปลง มันจะต่อต้านกับสิ่งนั้นๆ สิ่งที่เคยใจ กิเลสมันอยู่ที่หัวใจของมนุษย์ หัวใจนั้นมีกิเลส กิเลสมันต้องพาไปตามความคิดของมัน แล้วเราจะลอยให้มันออกไปจะลอยอย่างไร ลอยกิเลสออกจากใจ ลอยกระทงนั้นกิเลสพาทำ กิเลสมันใช้ให้ทำ กิเลสมันหาช่องออก หาความสนุกเพลิดเพลินของมัน

ความช้องติดอยู่ในโลก ความช้องติดอยู่ กิเลสมันเป็นแรงดึงดูดของโลก ของวิญญูะ เป็นเจ้าวิญญูะ อวิชชาปจฺจยา สงฺขารา อวิชชานี้เป็นเจ้าวิญญูะ เราอยู่ในวิญญวนั้น ถึงคราวถึงครั้งหนึ่งมันก็พาให้สนุก แม้แต่รู้สึกสำนึกตัวก็ยังไม่รู้ แล้วยังให้กิเลสพาออกไปเวียนว่ายตายเกิด สนุกเพลิดเพลินกับสิ่งที่เป็นโลกๆ

วัน ๑๕ ค่ำวันธรรมสวนะ วันธรรมสวนะวันฟังธรรมของพระพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกแสวงหาโมกขธรรม กว่าจะได้ธรรมะมานี้เอาชีวิตเข้าแลก เอาความตายนี้เข้าแลก “เอาความตายเข้าแลก” ฟังสิ แล้วทำไมมันไม่ตาย แต่เราเพลิดเพลินอยู่ในกองกิเลสแล้วมันก็ตายช้าตายซาก ตายเพราะความเพลิดเพลิน ตายเพราะคนตาบอด บอดมืดกับความรู้อยู่ภายใน บอดมืดกับกิเลสให้กิเลสมันไสหัวไป พระพุทธเจ้าออกแสวงหา เอาความตาย เอาความมุมานะ เอาความเอาจริงเอาจังเข้าแลกมา ได้ธรรมะมา ธรรมะของพระพุทธเจ้าสวากขาตธรรม ธรรมตามความเป็นจริง ธรรมแท้ๆ ไง

แล้วเรา วันนี้วันฟังธรรม วันฟังธรรมก็ต้องเอาธรรมของพระพุทธเจ้า เพราะเรายังไม่มี เพราะเรายังไม่มีธรรมแท้ เรามีแต่ “ธรรมความจำ” คือการศึกษาเล่าเรียนมา ธรรมความจำเข้ามา ก็เหมือนกับลอยกระทงนั่นละ ลอยกระทงก็กิเลสพาทำ ฟังธรรมมา ศึกษาธรรมมาก็กิเลสพาศึกษา แล้วจะมาลอยกิเลส กิเลสมันหัวเราะเยาะเอาว่า “เขาลอยกระทง เราจะลอยกิเลสออกจากใจ” กิเลสมันก็ขำ จะมาลอยอะไรมัน มันเป็นคนสั่งให้ทำอยู่ปัจจุบันนี้

ถึงว่า “การฟังธรรมของพระพุทธเจ้า” การฟังธรรม ธรรมะพระพุทธเจ้าเอาความจริงเอาความจังเข้าแลกมา เอาความจริงความจันะ เริ่มตั้งแต่การทำความสงบ กิเลสมันยังลอยไม่ได้ก็ขอให้มันสงบขยับยอบตัวลง ไม่ให้มันเป็นเจ้าของความคิดไปทั้งหมด ถึงต้องสงบกิริยา สงบกิริยาก่อน ทำใจให้สงบ พอทำใจให้สงบแล้วกิเลสมันเริ่มขยับยอบตัวลง มันไม่คิดคะนองเหมือนปกติ ปกติพอเราคิดก็ว่า “เราไง เราได้ทำอะไรสะใจที่เราคิด เราพอใจ เห็นไหม ฉันททำได้สะใจของฉัน ฉันทเก่ง”

กิเลสมันหัวเราะเยาะ ๒ ชั้น เพราะมันใช้ให้ทำไปแล้วนะ ยังไปว่าตัวสำคัญว่าเก่งอีก นี่เราต้องให้ตัวนี้มันสงบลง ถึงต้องทำความสงบของใจ การทำความสงบของใจเริ่มจากการก้าวเดินมาจากความคิดมาแต่เริ่มต้น วันทั้งวันปล่อยตัวเองไปตามสภาพ จะคิดไปเรื่องใดร้อยแปดให้มันคิดเต็มทีเลย ถึงเวลามานั่งจะให้มันสงบ เห็นไหม ถึงว่าต้องมีทาน มีศีล มีภาวนา

“ทาน” ทานอย่างที่เขาลอยกระทงกันอยู่นี้ “ทาน” ทานวัตถุสิ่งของออกไป จิตใจมันก็ต้องตระหนี่ จิตใจมันก็ต้องเหนียว จิตใจมันก็ไม่อยากจะสละออกไป เห็นไหม เริ่มตั้งแต่ทำทานคือเริ่มลอย ลอยความเคยใจ ความเคยใจคือความเห็นแก่ตัว ความเคยใจคือการกว้านทุกอย่างทุกอย่างมาเป็นของเรา เราจะสละให้กับคนเสมอกับเรา เราสละไม่ได้ เราต้องสละให้สัตว์เดรัจฉานอย่างนี้ เราทำได้เพราะอะไร เพราะถือว่าเขาค้ำค้อยกว่าเราไง ทำอย่างนั้นคือว่าการให้ทานใช่ไหม การทำบุญกุศล

วันศีล วันโกน วันพระ ได้ตัดบาตรได้ทำบุญ นั่นคือทำบุญกับผู้มีศีล เนื่อนานบุญของโลก เนื่อนานบุญที่เราจะเพิ่มถึงบุญกุศลของเรา นั่นนะ การสละอย่างนี้มันถึงยอมสละ

นี่เริ่มพึงธรรม ความเข้าใจ พอความเข้าใจมันก็ยอมสละออก สละวัตถุออก สละวัตถุนี้วัตถุที่สละออกไปคือบุญกุศลที่เราทำบุญออกไป มันลากความตระหนี่ถี่เหนียวออกไปด้วยใจ ความตระหนี่ถี่เหนียวที่มันยึดไว้นั้นนะ นั่นละ “ลอยกระทง” นี่ก็ลอยความตระหนี่ถี่เหนียว ลอยความยึดมั่นถือมั่น ลอยความมักมาก ลอยความเห็นแก่ตัว สละออกไปใจมันก็อ่อนลง ความอ่อนลง ความละเอียดของใจเริ่มต้น

เริ่มต้นจากการจะทำความสงบ นี่เราเริ่มตัดขามันไง ตัดซากิเลสอยู่ที่ใจนี้แหละ เราถือเอาความรู้ของเรา เอาใจเรานี้แหละเข้าไปตัดมัน ตัดไม่ให้มันสืบเนื่องดำเนินต่อไป ไม่ให้กิเลสมันเป็นเจ้าความคิด ไม่ให้กิเลสมันผลักไสอยู่ตลอดเวลา นี่ทาน

“ศีล” ศีลความขอบเขตของศีล พอมันมีทานขึ้นมามันสละออกไป เรื่องตระหนี่ออกไป มันก็เบาบางลง เบาบางลงแล้วขอบเขตอยู่แคไหน? ขอบเขตของความคิด “อกุศล” ความคิดที่คิดผิด “มโนกรรม” ความคิดที่เป็นมโนกรรม ความคิดที่ผิด ความคิดที่เบียดเบียนเขา มันก็เหมือนกับปาณาติปาตานั้นนะ ปาณาฯ เราไปฆ่าสัตว์ไปทำลายชีวิต แต่ความคิดที่เบียดเบียนมันทำลายอารมณ์ มันทำลายหัวใจ มันทำลายชีวิตๆ หนึ่งในการเกิดเป็นภวาสวะ ภพของใจใจ เห็นไหม ศีลก็เริ่มเป็นขอบเขตเข้ามา จากทานอ่อนๆ อ่อนขวยขาย อ่อนลง กับขอบเขตเข้ามาให้มันเป็นหนึ่งใจ เวลาเรามาทำภาวนาแล้วมันถึงจะสะดวก เริ่มสะดวกขึ้น

เราเปิดช่องให้น้ำเดิน เราเปิดช่องให้หัวใจมันออก เราเปิดช่องให้จิตมันสงบ เราเปิดช่องมาตั้งแต่นั้น เห็นไหม “ทาน ศีล ภาวนา” เริ่มภาวนาเริ่มทำใจให้สงบ เริ่มทำใจให้สงบ สงบจากอะไร? สงบจากความฟุ้งซ่าน ความฟุ้งซ่านคือการเคยใจ ความกิเลสมันเคยพากิจ เราต้องต่อต้าน

ให้มันสงบเข้ามา สงบเข้ามา สงบเข้ามา ความสงบคือกิเลสมันเริ่มยุบยอบตัวลง กิเลสที่มันเคยเป็นเจ้าความคิด มันเป็นตัวพลังงาน ตัวที่ขับไสออกไปนั่นนะ มันเจอธรรมะของพระพุทธเจ้า

“ศีล สมาธิ ภาวนา” เป็นธรรมะพระพุทธเจ้าที่แสวงหามาได้จากความเป็นจริง แล้วยืนยันในการเป็นไปในมรรคและผลนั้น ยืนยันในความเป็นไปว่า “เป็นไปได้จริง ของเป็นได้จริง” สมควรผู้ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ทำแล้วต้องได้เป็นความจริงอย่างนั้น ผู้ที่ได้ผลเป็นจริงอย่างนั้นแล้วเอามาสอน เอามาประกาศเป็นธรรมะ เป็นธรรมแท้ แล้วยืนยันในการเป็นผล

เราเป็นผู้ปฏิบัติ เราเป็นผู้เดินตาม พอเราเป็นผู้เดินตามเราก็กังเลสงสัย เพราะกิเลสที่ในหัวใจเรานั้นละ จากทาน จากศีล จากภาวนา

“ทาน” การให้มันทำได้ด้วยการเป็นวัตถุ

“ศีล” ศีลเป็นข้อปฏิบัติที่เราจำกัดขึ้น เราคิดขึ้น เราทำขึ้นว่าสิ่งนี้เป็นข้อยกเว้น เป็นข้อที่ไม่ควรทำ

แต่ “สมาธิ” ที่จะให้มันรวมตัวลง มันรวมตัวลงอย่างไรเราก็กังเลสงสัย ความลังเลสงสัย ความไม่เชื่อมั่นในความเป็นจริงในมรรคและผลนั้น นี่ก็คือกิเลส กิเลสมันยันไว้ไง มันยังยุบยอบจากความหยาบเข้ามา แต่ความละเอียดมันก็ยังสุขอยู่ในหัวใจนั่นนะ คอยต่อต้านสิ่งที่จะเข้าไปทำลายมัน

ใครเป็นเจ้าของ ใครเป็นเจ้าของบ้านหลังนั้น แล้วคนจะบุกรุกเข้าไปในบ้านหลังนั้น เจ้าของบ้านต้องหวง ต้องตระหนี่ ต้องต่อสู้ กิเลสมันเป็นเจ้าของจักร มันนั่งอยู่บนหัวใจของมนุษย์ทุกๆ คน มันนั่งอยู่ มันเป็นเจ้าของ มันเป็นเจ้าของจักร แล้วเราจะทำให้มันสงบ ให้มันยับยั้งให้ธรรมะเข้าไปแทรกในหัวใจมันจะยอมง่ายๆ เหรอ? มันก็ต่อต้าน

พอมันต่อต้านมันต่อต้านด้วยวิธีไหน?

“มรรคผลไม่มี การกระทำเสียเวลาเปล่า คนที่ปฏิบัตินี้เป็นคนทิ้งมืองอเท้า คนที่ไม่สู้โลก” เห็นไหม นี่กิเลสมันออกทางนี้ไง ออกทางให้เราขำอ่อน ออกให้เราหมกมัวกังวลใจ ออกให้เราไม่เชื่อมั่นในผลนั้น อันนี้เป็นผลของกิเลส ไม่ใช่ว่าธรรมะพระพุทธเจ้าทำให้เราลำบาก

ธรรมะพระพุทธเจ้าเป็นความจริง เป็นความจริงอันประเสริฐ เป็นความจริงที่ผู้ปฏิบัติจริงตามความเป็นจริงจะได้ผลจริงตามนั้นใจ แต่เราก็สงสัย นี่กิเลสมันกำไว้ตลอด พอมันสงสัย ความสงสัยอันนั้น ความลังเลสงสัย ความไม่มั่นใจอันนั้น ทำให้การประพฤติปฏิบัตินั้นอ่อนแอลง อ่อนแอลงก็เหมือนกับวัตถุสิ่งของนั้นไม่แข็งแรงพอ ไม่สามารถเข้าไปถึงจุดความมุ่งหมายได้ หัวใจที่ไม่มีความเข้มแข็ง ไม่มีความเชื่อมั่นพอ ไม่มีความจงใจพอ มันก็เข้าไม่ถึงฐานของใจคือฐิติจิตใจ

สมาธิแท้ ศีล สมาธิ ปัญญา เกิดสมาธิถึงเกิดปัญญา เอาปัญญามาต่อสู้อัน ต่อสู้กับกิเลสตัวนี้
นี่กิเลสตัวนี้เพียงแต่มันเริ่มต้น เริ่มวางแผนให้เราไขว่ไขว่เท่านั้นเอง

เรามีความมุมนานะ มีความจริงใจจะลอบกิเลสออกจากใจ จะลอบกิเลสออกจากใจมันก็ต้องมีความมุมนานะ เพราะเชื่อมั่นธรรมะของพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าเป็นผู้ประเสริฐ เป็นผู้สอนมนุษย์และเทวดาทั้งหลาย เป็นผู้วางธรรมไว้ เป็นผู้ผ่านพ้นไปแล้ว แล้วประกาศธรรมไว้ เราเป็นคนตาบอด เราเป็นคนโง่ เราเป็นคนที่จะช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ทำไมเราไม่ยอมรับความเป็นจริงของพระพุทธเจ้า นั่น! ปัญญาที่จะต่อสู้อีกไม่ให้กิเลสมันเป็นเจ้าใหญ่ นายโตในหัวใจมากเกินไป นี่ธรรมะสิ่งทีผลเกิดขึ้นมานี้คือธรรมะของเรา

ธรรมะพระพุทธเจ้าที่เราศึกษาเล่าเรียนมานั้นเป็นธรรมะของพระพุทธเจ้า แต่ถ้าการคิดค้นอย่างนี้เกิดขึ้นจากผู้ปฏิบัติ เห็นใหม่ เริ่มมีช่องว่างให้ธรรมนี้ผุดโผล่ขึ้นมากลางหัวใจของเรา ธรรมะจะผุดโผล่ขึ้นมาจากความที่เราเริ่มต้นจากการจุดประกายขึ้นมา พอความเชื่อนี้เข้าไปขยับเข้าไป นั่นนะ มันมีความไหวติงของกิเลสที่มันขยับช่องให้ธรรมได้เกิดขึ้นในใจของผู้ปฏิบัติแล้ว มันก็เริ่มมากขึ้นๆ ความมุมนานะของเรา ความจริงจังของเรา ขยับมากขึ้นๆ จิตมันก็เริ่มสงบตัวลง

ความสงบตัวลงอันนี้ “โอ้! จากไม่เคยพบเคยเห็น จากไม่รู้ จากได้ยินแต่ฟังแต่ธรรมะของพระพุทธเจ้า เคยศึกษาเล่าเรียนมา กับจิตของตัวเองเริ่มสงบเยือกเย็นลง กิเลส พอกิเลสมันเริ่มปล่อยาว เริ่มให้หายใจได้ ความสุขจะเกิดขึ้นอย่างมหาศาลเลย”

จะรู้ว่า “อ้อ! รสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง” รสของสมาธิธรรมเดี๋ยวนี้เราได้รู้คืดมแล้ว ธรรมแท้ๆ เลย หัวใจเท่านั้นเป็นผู้สัมผัสธรรม หัวใจเป็นผู้ทุกข์ยาก หัวใจเป็นผู้เร่าร้อน หัวใจได้

สัมผัสความร่วมมือเย็นของสมาธิธรรม ไม่ต้องให้ใครมาบอก ไม่ต้องให้ใครมาชี้แจง นี่คือสมบัติของเรา ปัจจัยตั้งรู้จำเพาะผู้ที่ได้เสพรธรรมอันนั้น

ความสงบของใจเป็นสัมมาสมาธิเพราะเกิดขึ้นจาก ทาน ศีล ภาวนา เป็นสัมมาสมาธิ เป็นสมาธิที่ว่าควบคุมมาเริ่มตั้งแต่ต้น ไม่ใช่สมาธิที่เป็นไปโดยมิจฉา โดยสมาธิเป็นแล้วมันจะออกเป็นทางคำใด สัมมาสมาธิควรจะเดินอริยมรรค เกิดความสงบ เกิดความชื่นใจ เกิดความเย็นใจ คนเย็น คนนิ่ง คนควรทำงานที่ละเอียดละออขึ้นไป ไม่ใช่คนหยาบ คนทำงานแต่โลก ทำงานแต่ใช้ฝ่ามือทำงานกับใช้หลังมือทำงาน มันระหว่าง “โลกียะ” กับ “โลกุตระ”

งานของโลกคืองานผูกมัด การไฝหา การกว้านเข้ามา “เราเป็นผู้รู้ เราเป็นผู้เก่ง เราเป็นผู้รู้ทั้งหมด” มันกว้านเข้ามาเป็นทิวภูมิณะที่เป็นสองในหัวใจ กับเรากับความคิดเป็นสอง สมาธินี้เป็นหนึ่ง สมาธินี้เป็นเนื้อในของจิต พอเนื้อในของหัวใจ แล้วมันความคิดวนกลับมาจากความคำริชอบ คำริออกจากกิเลส ไม่ใช่คำริตามกิเลส กิเลสมันหยาบสงบตัวลง แต่ความละเอียดเข้าไปมันก็ยังใช้อยู่ หลอกออกอย่างนั้น ความไม่ไว้วางใจ ความใคร่ครวญตนอยู่ตลอดเวลา ความคิดสิ่งใดเป็นความคิดที่บอกความเคยเกิดขึ้น นั่นคือความคิดของกิเลส

ความคิดในการจะค้น ความคิดในการจะเข้ามาดูด้วยสัมมาสมาธิ ด้วยความปล่อยวางของจิตที่เป็นหนึ่ง ไม่ใช่จิตอารมณ์สอง จิตอารมณ์สองนั้นเป็นจิตเป็นโลกออกไป จิตเป็นอารมณ์หนึ่งคือจิตในความคิดภายใน นี่มันจะวนกลับมาดูความเป็นไปของหัวใจ ดูความเป็นไปในการเกิดดับของจิตที่มันเริ่มเกิดขึ้น

แขกที่เข้ามาในหัวใจ แขกที่เข้ามาในความว่างนั้น สมาธินี้เป็นความว่างอยู่ แล้วความเกิดขึ้น ความแวบออกมาจากสัญญาที่จุดประกายขึ้นมาจากมโน มโนคือความคิดเริ่มต้น อันนั้นเกิดขึ้นมาได้อย่างไร? จิตจะย้อนกลับเข้าไปดูว่าความเกิดดับ ความเกิดเริ่มต้น ความจุดประกายของความคิดเกิดมาจากสัญญาความรู้อันแรก “สัญญาความรู้อันแรก” ฟังสิ สัญญาคือการสืบต่อเป็นข้อห่วงของระหว่างสมาธิกับความเริ่มคิด เป็นห่วงโซ่ห่วงแรกที่ความคิดจะเริ่มเดินออกมา จิตมันจะหันกลับไปดูเพราะมันมีความสงบพอ หันไปดูห่วงโซ่ ห่วงโซ่ความเกิด นี่สัญญา

พอมีเกิดสัญญาขึ้นความรู้สึกมันพร้อม พร้อมคือวิญญาณรับรู้ เวทนามันเกิดไปด้วย ตั้งขารปรุงแต่งอันนี้ชอบหรือไม่ชอบ อันนี้ดีหรือไม่ดี มันจะปรุงแต่งออกมาเป็นอารมณ์ เป็นความรู้สึกออกมาเป็นกิเลสพาทำ เพราะกิเลสมันอาศัยความรู้สึกอันนั้นนั่นเองมาไง มันตามน้ำมา มัน

ออกมาพร้อมกับความคิด เพราะความคิดนี้เกิดจากใจ ใจยังมีกิเลสอยู่เพราะกิเลสมันสงบตัวลง อันนี้เริ่มต้นการต่อสู้ใจ

จากเดิม จากเดิมที่ว่าก่อนจิตสงบมันไม่เคยเห็นอย่างนี้ มันเห็นทุกสิ่งเป็นเรา เพราะเราเป็นผู้คิด เราเป็นคนใหญ่คนโต เรามีทิฏฐิมานะ เรามีศักดิ์ศรี เรา เรา เรา เราเท่านั้นเลย พอจิตมันสงบลงเกิดดูความคิดอันนี้ “อันนี้ไม่ใช่เรา อันนี้เป็นแขกจรมา อันนี้เป็นความคิดที่มันเกิดดับขึ้นมาจากตัวสัญญาห่วงโซ่แรก แล้วขั้น ๕ มันหมุนออกไปเป็นอารมณ์ความรู้สึก เราพอใจหรือไม่พอใจ สังขารมันปรุงมันแต่งไป” กิเลสมันใสออกมาตรงนี้

เราย้อนกลับไป ย้อนกลับไปดู แล้วแยกมันออก แยกขั้น ๕ ออกว่า อารมณ์ที่เกิดขึ้นมามันเกิดจากสิ่งใด? ตัวไหนเป็นตัวสังขารที่ปรุงแต่ง? ห่วงโซ่หนึ่ง ไม่มีห่วงโซ่สอง ห่วงโซ่สาม ห่วงโซ่สี่ ห่วงโซ่เป็นขั้น ๕ มันหมุนไปไม่ได้อารมณ์เกิดขึ้นไม่ได้ ห่วงโซ่ต้อง ๕ ห่วงนี้มันก็หมุนไปเป็นอารมณ์ๆ หนึ่ง เป็นความพร้อมกับกิเลสที่มันใสมันอยู่ในนั้น

ถึงจิตสงบ ถึงความต่อสู้ด้วยอริยมรรค แต่ไอ้กิเลสที่มันอาศัยห่วงโซ่นั้นออกมา มันก็ยังมีกระแส มีเชื้อออกมา เราต้องการทำลายห่วงโซ่ความคิดอันนี้ เพื่อจะให้กิเลสที่มันตามห่วงโซ่เรา มามันตกจากห่วงโซ่นั้นไป กิเลสที่ตามออกมามันตามห่วงโซ่นั้นออกมา มันเป็นธรรมชาติอันหนึ่ง มันเป็นวิธีการเดินของจิตปกติ จิตปุถุชน จิตผู้มีกิเลสหนาต้องเป็นแบบนี้ทุกๆ ดวง พระพุทธเจ้าไม่มาตรัสรู้ธรรมจะไม่เห็นความเป็นไปอันนี้เลย

ว่าเราทำใจสงบ เราหาเห็นเดินไฟฟ้า ไอ้กิเลสความสงบตัวอยู่ในหัวใจนี้มันก็อ่อนเนื่องไปในหัวใจตลอด จิตสงบจนมีพลังงานขนาดไหน ไอ้กิเลสมันก็อ่อนเนื่องมาเพราะไม่ได้เดินอริยมรรคใจ พระพุทธเจ้ามาตรัสรู้อันนี้ มาเห็นความเป็นไปอันนี้ ถึงวางธรรมเป็นความเป็นจริงให้เรา แล้วเราก็มาฟังธรรม เราก็มาศึกษาธรรมะพระพุทธเจ้า แล้วเราก็จะมาลอยกิเลสออกจากหัวใจ ถ้าเราไม่เข้าไปจุดนี้เราจะเอาอะไรไปลอยมัน เพราะกิเลสมันอยู่ตรงนี้ มันอยู่ตามห่วงโซ่นี้ มันออกมาจากนี้ ออกมาจากหัวใจ หัวใจที่มีกิเลสทั้งดวงนั่นล่ะ

ความหมุนกลับด้วยปัญญา ด้วยมรรคคือองค์ ๘ “การทำงานชอบ” งานการใคร่ครวญ “ความเพียรชอบ” เพียรลงที่จะอารมณ์ความรู้สึกอันนั้น การขบค้นใจ ความเพียรชอบ ความอดสาหัสต้องหมั่นทำ หมั่นขยัน ต้องมีแรงคลใจจากเริ่มต้นที่ว่านั่นนะ มีความแรงคลใจ มีความมุมานะ มีความเชื่อมั่น มีความอาจหาญ มีความว่าเรามีวาสนา มีความเป็นไปว่าเราลูกศิษย์ตถาคต เราเป็นผู้เดิน

ตามพระพุทธเจ้า เราต้องสามารถทำได้ นี่ความมูมานะกับพลังงานอันนี้ไง พลังงานจากความเรา ปลุกปลอบใจของเราขึ้นมา แล้วเราใช้ความเพียรของเราขึ้นไป เราพิจารณาของเราขึ้นมา ตลอดเวลา

เข้าไปจับห้วงโชนั้นได้ ถ้าจิตมันเป็นขนาดนี้ พิจารณาใคร่ครวญออกไปจนห้วงโชนั้นแตก ออกจากกัน สังขารเป็นกองหนึ่ง วิญญาณเป็นกองหนึ่ง เวทนาเป็นกองหนึ่ง สัญญาเป็นกองหนึ่ง จิตเป็นอีกกองหนึ่ง แต่ห้วงโชนั้นเกาะกัน “รูป” รูปของจิตเป็นอารมณ์ออกมา กิเลสมันยึดมา ตลอด

อริยมรรคตัวนี้ อริยมรรคตัวนี้เข้าไปไง อริยมรรคนี้เกิดขึ้นจากเราทำนี่แหละ เป็นจิตดวง นั้นดวงที่ว่าง กับกิเลสเกิดจากดวงที่ว่าง “จิตแก่จิต” ความต่อสู้กันภายใน เพราะเมื่อก่อนมันออก เวลาความคิดมันพุ่งออกมา แต่ขณะที่คิดขึ้นมา คิดขึ้นมาพร้อมกับมรรคที่จับหัวแล้วคว่ำลง จับ หัวของจิตแล้วพิจารณาอยู่ขณะนั้น จับอารมณ์ความรู้สึกคือการต่อต้าน คือการต่อสู้ การแยกแยะ การแยกแยะอันนี้ไง พอมันแตกออก พอแตกออกมันปล่อยวางอารมณ์อันนี้จะไม่ มี หลุดออกไป จิตนี้สงบตัวลง รวมลงเลยนะ เพราะจิตมันไม่ไปรูปความคิดใจ ชั้น ๕ มันไม่มี ชั้น ๕ แตกออก จิตก็ว่าง

เพราะชั้น ๕ แตกออกด้วยปัญญา ปัญญาญาณดีให้มันแตกออก แล้วสอดเข้าไปที่ละกอง ลี กองสังขาร กองเวทนา กองวิญญาณ กองสัญญา นี่มันจะแตกออกกองใดกองหนึ่ง รูปของจิตมัน จะแตกออกๆ พอแตกออกอารมณ์มันเป็นไปไม่ได้ ก็เหมือนกับว่าวัตถุสิ่งหนึ่งเราทุบมันแตกออก มันก็สลายออกหมด จิตนี้พอปัญญามันก็หมุนเข้าไปทัน มันจะแตกออก พอแตกออกมันไม่มีมันก็ รวมลงเป็นความว่าง การที่ต้องทำอยู่อย่างนั้น

วันนี้ใช้วิธีการอย่างนี้ ความคิดแบบนี้ไล่ต้อนทัน มันปล่อยวาง ว่าง พຽงนี้ใช้ความคิดเก่า ไม่ได้แล้ว เพราะกิเลสมันรู้ทัน เมื่อก่อนมันแพ้ช่องนี้ มันจะหาทางต่อต้านเลย มันจะหาทางหลอก ล่อ เราต้องใช้วิธีการอื่น วิธีการอื่น ความคิดอื่น คิดเปรียบเทียบในทางอื่น ปัญญาไง เป็นปัจจุบัน ธรรม ปัญญาต้องใคร่ครวญตลอด การใคร่ครวญตัวนี้ นี่การพลิกแพลงให้ต่อสู้ให้ทัน ให้เป็น ปัจจุบัน ให้เกิดขึ้นเดียนั้น

พอเขาวิธีการคิดมาแบบนี้ ปัจจุบันก็ตอบโต้ไปอย่างนั้น พอตอบโต้ไป พลังงานของสมาธิ คือจิตมันสงบพอ การทำงานพอดี มรรคสามัคคี มรรคอรียสังขัง มรรค ๘ แล้วมารวมตัว รวมตัว

สามัคคี คือว่าสามัคคีพอดี พอดีกับการรวมตัวของมรรคอันนั้น มรรคอันนั้นรวมกลับเข้าไป สمانกับจิตอันนั้นหลุดออกไป ถ้าหลุดออกไปด้วยมรรคอริยสังขัง ความสามัคคีของมรรคตัวนี้ขาดเลยนะ กิเลสที่ว่ามันตามออกมาจากห่วงโซ่นั้นนะ ขาดออกไปคือกิเลสตัวนี้โดนชำระออกไป สมุจเฉทปหานออกไป จิตนี้จะรวมลง กองขั้น ๕ แยกออกไป

ขั้น ๕ ไม่ใช่จิต จิตไม่ใช่ขั้น ๕ ขั้น ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ขั้น ๕ สักกายทิฎฐิ ๒๐ หลุดออกทันที ออกจากใจ กระเด็นออกไปเลย กองขั้นเป็นกองขั้น กองจิตเป็นกองจิต ทุกข์ไม่มี รวมลงสมุจเฉทปหาน นี้เราลอยกองกิเลสไป ๑ กอง ลอยกองกิเลสนะ กิเลสลอยไป ๑ กอง ด้วยความมูมานะ ด้วยความเห็นคุณค่าในธรรม ด้วยความจริงจังของเรา ด้วยเราเป็นชาวพุทธ ด้วยการเกิดมาพบพระพุทธศาสนา ด้วยความเชื่อมั่น ด้วยหัวใจ ด้วยเราไง ด้วยเพราะเราเป็นคน ด้วยเพราะเราเกิดมาเป็นชาวพุทธ เพราะเราพบพระพุทธศาสนา เราเป็นผู้ประเสริฐ

จากปุถุชนธรรมดา เป็นมนุษย์ผู้ประเสริฐขึ้นมา ประเสริฐขึ้นมาท่ามกลางธรรมะของพระพุทธเจ้าไง ใครเป็นผู้กระทำ เรามีวาสนาไหมล่ะ เราเป็นมนุษย์คนหนึ่งเกิดมาพบพระพุทธศาสนา แล้วได้ประพฤติปฏิบัติ ประพฤติปฏิบัติจนได้ผลขึ้นมาตามความเป็นจริงที่พระพุทธเจ้าวางไว้ เราเป็นผู้ปฏิบัติตามแล้วได้ผลตามความเป็นจริง นั่นนะ เราผู้ปฏิบัตินั้น ประเสริฐหรือไม่ประเสริฐ

ประเสริฐขึ้นมาขั้นตอนหนึ่ง ผู้ที่ลอยกองกิเลสออกไป ๑ กอง เห็นไหม ลอยกิเลสมัน ประเสริฐมากมาย กับการลอยกระทงที่เอากิเลสนะ เขาลอยเพื่อเอากิเลส ไปสนุกครีกครื้น กับเรา ลอยกิเลสออกไป ลอยไอ้ตัวที่มันหลอกให้เราไปสนุกครีกครื้น ไปตามโลกวัฏฏะเขานั้นนะ แล้วเราชำระมันด้วยมรรคอริยสังขัง ลอยไป ๑ กอง ประเสริฐหรือไม่ประเสริฐ

ลอยออกไปเลย ด้วยความเพียรมูมานะอันแก่กล้า ด้วยความตั้งใจของเรา ด้วยความเชื่อมั่น เราเป็นผู้เดินตาม สาวก-สาวกของพระพุทธเจ้า สาวกของพระพุทธเจ้าเป็นผู้เดินตามอริยมรรคของพระพุทธเจ้า ธรรมะทุกขั้นทุกตอน ธรรมะของพระพุทธเจ้าทุกสิ่งทุกอย่างมันถึงเป็นสิ่งที่ประเสริฐ เป็นความเป็นจริงแท้ ให้เราเชื่อมั่นในความเป็นจริงแท้ อันนั้น เชื่อมั่นในความจริงแท้ แล้วเราปฏิบัติตาม เดินตามความจริงแท่นั้นแล้วมันจะหลงทางไปไหน เราเดินไปบนเส้นทางของมรรคอริยสังขังนั่นนะ อริยสังขังของพระพุทธเจ้าแล้วมันจะไปลงที่ไหน มันจะไปลงที่ไหน? มันก็ต้องไปลงที่ผลดี เหตุเราสร้างเหตุไว้เพียงพอ เราสร้างเหตุขึ้นมาจากตบะธรรมภายใน “ตบะ” ตบะ

เกิดขึ้นจากการเราสร้างเหตุ แล้วเหตุนั้นมันก็เผาผลาญไอ้กิเลสนั้นออกมาเป็นผล อริยสังข ความ
เดินเข้าไปอริยสัง ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค

“ทุกข์” เกิดขึ้นจากความคับแค้นใจ

“สมุทัย” คือความไม่พอใจ ความไม่พอใจ ความพอใจ ความอยากได้ ความอยากที่เป็นการ
ความฝัน อยากประสาโลกเขาฝันเอาไป หลับๆ ตื่นๆ ก็ฝันว่าข้านี้เป็นคนดี หลับๆ ตื่นๆ ก็ว่าฉันจะ
เป็นเศรษฐีใหญ่ อยากเป็นมนุษย์ผู้ประเสริฐ...สมุทัยทั้งนั้นเลย

ความฝันไม่เอา เอาความจริง เอาความจริงด้วยมรรคมันก็เป็น “นิโรธะ”

ดับตามความเป็นจริงดับ เย็น ดับ เย็นๆ ดับตามความจริงด้วยมรรค “นี่อริยสังข”

เราเดินตามอริยสังขของจริงพระพุทธเจ้าแล้วมันจะพ้นจากมือไปไหน มันอยู่ที่มือของผู้
ปฏิบัติ อยู่ที่มือของเรา อยู่ที่มือที่จะไขว่คว้า นี่ให้กำลังใจ แล้วมันยังได้ลิ้มรสได้มีความสุข สมาธิ
ธรรมก็มีสุขอันหนึ่ง ผลของเหตุที่การปฏิบัติอริยมรรคแล้วเป็นผลออกมา เป็นความสุขที่ไม่
เสื่อมคลาย ไม่เป็นอนิจจัง เป็นอกุปปรกรรม ยืนได้บนฝั่ง ขึ้นจากโอชะในกลางทะเลในน้ำทะเล
ขึ้นมาทำเตะฝั่ง ผู้ที่ไม่ต้องใช้ตะเกียบตะกั่วอยู่ในโอชะสงสาร ภพชาตินี้กำหนดวันสิ้นแล้ว จิต
มันจะมีความสุขกับรสของสมาธิธรรมขนาดไหน ฟังสิ สมาธิธรรมมันมีความสุขคือความสงบ
อบอุ่นของใจ

จิตตั้งมันก็มีสุขอันหนึ่ง แล้วกิเลสลอบไป ๑ กอง มีความสุขมากขึ้นเพราะมัน
เป็นอกุปปรกรรม ความสุขที่คงที่ ความสุขที่ไม่แน่นอนกับความสุขที่คงที่ ความสุขที่ยั่งยืนนะ
ต่างกันไหม?...ต่างกัน แล้วใครเป็นผู้รับรู้? ก็หัวใจดวงที่ประเสริฐนั้น เป็นปัจจัยตั้งเฉพาะใจดวง
นั้น ดวงใจใจ เป็นผู้สัมผัสธรรม ธรรมะพระพุทธเจ้าสถิตอยู่ที่ดวงใจผู้ที่ปฏิบัติ สถิตอยู่ที่ดวงใจ
ใจที่ประพฤติกุปตินั้น ใจดวงนั้นเป็นผู้รับผล

พอรับผลแล้ว เศรษฐีใจ เศรษฐีผู้สร้างธุรกิจการค้า ลองถ้าไรเกิดขึ้นใครก็ต้องรีบตัดดวง
ชีวิตนี้ยังอยู่ การก้าวเดินไปยังมีอยู่ กิเลส...

(เสียงเทพขัดข้อง)

...บอกเล่าความรู้ที่เราฟังใครมา มันเป็นความรู้ที่เรารู้แล้วมันก็ลึกลง รู้แล้วเราก็อิงใคร่ครวญ ยังไม่แน่ใจ แต่ความรู้ตามเป็นจริงที่เราได้ประสบมานะ มันยืนยันแบบกึ่งวานกลางหัวใจเลย พอ มันกลางหัวใจความเชื่อมั่นอันนี้สุดๆ ความเชื่อมั่นเมื่อก่อนที่ว่าคลอนแคลนๆ พอลองเป็นอนุรูป ธรรม ธรรมที่แบบมันยังยืนยันในหัวใจแล้ว ไม่มีการหลอก มันไม่มีลึกลับพิศดาร ความลึกลับ สงสัยในธรรมใดๆ ไม่มีเลย ความลึกลับสงสัย ความไม่เชื่อ ความที่คิดว่าเมื่อก่อนหน้านี้ที่เราจะมี จะ มีวาสนาหรือไม่มีวาสนา...ไม่เกี่ยว เพราะลองได้ลิ้มรสตามความเป็นจริงแล้ว ถ้าจิตเป็นอย่างนั้น หัวใจดวงนั้นเป็นอย่างนั้นจะเกิดความมูมานะ

ที่ว่าต้องสอน ต้องจับใส่ด้วยกัน ไม่ต้องแล้ว มันจะคว่ำ มันต้องการใจ เศรษฐีเริ่มมีเงินมี ต้นทุนแล้ว มันจะต้องลงทุนแบบมหาศาลเลย เพราะเห็นมองอยู่เลยว่ากำไรหรือผลประโยชน์อยู่ ข้างหน้าอีกมหาศาล ก็เริ่มทำต่อไป เริ่มในการก้าวเดินไปบนอริยมรรคนั้นนะ ทางอันเอกของ พระพุทธเจ้ามันต้องเดินต่อไป เราจะต้องลวยกองกิเลสออกไปจากใจเราให้สิ้น ไม่ใช่ลวยกองใด กองหนึ่ง แล้วเหลืออีก ๓-๔ กองยังทับถมใจอยู่ เป็นแผลทั้งตัวเลย แค่มือหายจากเป็นแผลจะดีใจ ได้อย่างไร เราเป็นจีทูตถูดั่งทั้งร่างกายเลย แต่แขนข้างหนึ่งได้หายเป็นปกติ เห็นไหม มันก็ต้อง อยากให้หายทั้งร่างกายให้หาย ก็ต้องคิดกันว่าไอ้แผลไอ้กิเลสที่มันเป็นต้นเหตุให้เกิดจีทูตถูดั่ง ทั้งตัวนี้มันอยู่ที่ไหน เชื้อโรคที่จะทำให้เกิดอยู่ที่ไหน

มรรคอันแรกเราใช้กันเราใช้ประโยชน์รักษาแขนข้างหนึ่งหายไปแล้ว เราต้องเริ่มเดินใหม่ โดยทำใจให้สงบ ทำใจให้สงบนะ จิตมันเคยสงบมันเป็นพื้นฐานที่ยืนมันคงอยู่แล้ว มันไปสงบ โดยธรรมชาติอยู่แล้วส่วนหนึ่ง แต่จิตที่ควรจะทำการทำงานต้องเพิ่มพลังงานให้มันสงบเข้าไปอีก เหมือนกัน พอจิตทำให้สงบเข้าไป จิตสงบเข้าไป จิตมันว่างจาก...มันหลุดออกมาจากขั้นหนึ่ง แต่ มันก็จะไปกิเลสขั้นต่อไป ขั้นกิเลสที่ว่ามันยังกวนใจอยู่ ไอ้กวนใจอยู่นี้มันมีความขึ้นมาคัดค้านทำ ให้การงานนี้ไปไม่สะดวก ถึงต้องทำความสงบ เพราะกิเลสส่วนลึกมันเริ่มต่อต้านออกมา กิเลส ส่วนในนั้นนะ ทำใจให้สงบแล้วพิจารณาหาจำเลย หาเชื้อโรคที่ว่าป็นจีทูตถูดั่งอยู่ตรงไหน อุปาทานจากหัวใจมันก็ยังติดอยู่ที่ พิจารณาจิตจนเข้าใจจนอารมณ์ที่มันยึดกายมันปล่อยแล้ว มัน ปล่อยจากความยึดนั้น

แต่อุปาทาน อุปาทานส่วนลึกมันมี ปล่อย ปล่อย ปล่อยว่างหมด แต่กระแสที่เกาะเกี่ยวมันมี กระแสเกาะเกี่ยวอันนี้พิจารณาซ้ำเข้าไป พิจารณาซ้ำตรงนี้เข้าไปอีก ถ้าจับกระแสเกาะเกี่ยวได้มัน จะจับตรงนี้ได้ เพราะมันว่างเข้ามา ความว่างกับความว่าง แต่ความว่างมันมีเชื้อโรค กับความ

ว่างที่ไม่มีเชื้อโรค ใส้เชื้อโรคคือกระแสนั้นนั่นะ จิตถ้าสงบแล้วหมუნกลับเข้ามา มันจับได้ มันจะจับได้ จับได้พิจารณา นี่เป็นธาตุขันธ์ ธาตุเป็นธาตุ ดินเป็นดิน น้ำเป็นน้ำ ลมเป็นลม ไฟเป็นไฟ

หัวใจก็เหมือนกัน อารมณ์เกาะเกี่ยวก็เหมือนกัน ความเกาะเกี่ยวนี้มันเกาะเกี่ยวเพราะมีเชื้อพิจารณาเข้าไป พิจารณาเข้าไป เข้าเข้าไปในความเกาะเกี่ยวในขันธ์นั้นนั่นะ เพราะมันต้องพิจารณาในนามของขันธ์ เพราะถ้าเราไปจับใจทั้งดวง มันจับไปแล้วมันเป็นวัตถุก้อนใหญ่เกินไป มันเป็นภูเขาทั้งลูก ภูเขาทั้งลูกเราเอาขึ้นไปทุบมันไม่แตก เราย่อยสลายภูเขามาเป็นหินเป็นก้อนๆ มาแล้วเราทุบมันเป็นก้อนเล็กลงไป มันจะสลายได้ มันสลายภูเขานี้ทั้งก้อนก็ได้ ทั้งภูเขาก็กได้ จากเราสลายออกมา แต่ภูเขาทั้งลูกเลยแล้วเราเอาก้อนไปทุบมัน เชื้อโรค ความไม่เข้าใจ ความเกาะติดอันนั้น มันเหมือนภูเขาทั้งลูก ภูเขาทั้งลูกมันเห็นด้วยตานี้ กระแสที่ว่ามันเป็นกระแสชื่อนั้นมันเป็นนามธรรม มันต้องอาศัยตาภายใน ตาธรรมใด ตาธรรมคือตาของสมาธิธรรม ตาของปัญญาธรรมภายในเข้าไปจับต้อง การจับต้อง จับต้องได้แล้วพิจารณาภูเขานั้น

ทางในทำนองของขันธ์ ๕ ภูเขานั้นแตกสลายออก แตกสลายออกเลย ภูเขาเป็นภูเขา พื้นราบเป็นพื้นราบ ภูเขาราบออกหมด จิตนั้นปล่อยออกหมด ปล่อยว่างเลย จิตนี้เป็นจิต กายนี้เป็นกาย หลุดออกไปเลย แยกออกจากกัน แยกออกจากกันไปเลย แยกด้วยอริยมรรค กายนี้มีค่าเท่ากับเศษใบไม้ ใบไม้ใบหนึ่งมันยังเป็นปุ๋ยนะ ใบไม้ใบหนึ่งพอมันตกลงดินมันเน่ามันยังเป็นปุ๋ย มันยังเป็นประโยชน์กับโลก ใส้ร่างกายเน่าๆ ที่อยู่กับเรานี้มันมีประโยชน์อะไร

พอมันเห็นภูเขานี้ทำลายลง ภูเขานี้มันเป็นของหลอก เพราะเราคิดว่าภูเขานี้เป็นภูเขา ภูเขานี้เป็นนามธรรม มันแตกสลายออก มันไม่มีค่าใดๆ มันขยะแขง มันขยะแขงกายเข้าไปอีก โอ้ย! กายไม่มีค่าเท่าใบไม้ใบหนึ่งเลย จิตมันจะปล่อยแล้วรวมลงราบเป็นหน้ากลอง นี่ลอยกิเลสออกไป อีกกองหนึ่ง มันจะรับรู้ขึ้นมาจากภายในจิตนี้เป็นปัจเจกตั้ง ลอยไปเลย มันจะว่างออกไปอีกเพราะมันแยกออกจากกันแล้ว แยกด้วยมรรคนะ แยกด้วยทางอันเอก แยกด้วยการประพฤติปฏิบัติ

นี่เว้งว่างเลย จิตว่าง หาดัวอะไรไม่ได้ จับไม่ได้เลย เราก็มีความสุขนะ มีความสุข ผู้ที่ปฏิบัตินี้ลืมเอิบพอใจ เคลิบเคลิ้มนะ พอใจไปนานอยู่ ถ้าปล่อยไว้ คนที่เขาหลงไปตามความไม่รู้ของตัว ลักวันหนึ่งมันจะมีอาการแสดงออก แต่ผู้ที่ว่าเชื่อในธรรมะพระพุทธเจ้าแล้วปฏิบัติมา แล้วทดสอบ หากครูบาอาจารย์แล้วทดสอบกับธรรมะพระพุทธเจ้า ทดสอบกับพระไตรปิฎก มันจะเข้าใจตรงนี้ อันนี้เป็นจิตล้วนๆ แล้วจะแสดงออกในเรื่องของกามราคะ กระทงกอนี้เป็นกอนใหญ่

มาก กระทงมันมีเป็นชั้นๆ เป็นชั้นประดับชั้นเล็กชั้นบนลงมา ใ้ตัวนี้ตัวฐานใหญ่เลย เป็นโครงสร้างใหญ่ของกระทง เป็นโครงสร้างใหญ่ของกิเลส กามราคะนี้เป็นเจ้าโลก โลกทั้งโลกตาย เพราะใ้กิเลสตัวนี้

ถ้าลอยกระทงตัวนี้ได้ กระทงตัวนี้ เรากิเลสในกระทงนี้เราลอยตรงนี้ได้มันเป็นที่น่าไว้วางใจได้ แต่ถ้าไม่ลอยตัวนี้มันก็ยังเวียนว่ายตายเกิดในกามภพ ถึงจะเกิดในสวรรค์ก็เป็นเทวดาผู้ไม่มีกิเลส เป็นเทวดาอยู่ เพราะยังไม่พ้นจากกามภพ ยังต้องเกิดตายในภพนี้อีก แต่จะตัดกามราคะตัวนี้ไป เพราะจิตมันสงบแล้วมันจะแสดงตัวออก ปิดไว้มันอยู่ มันจะรุนแรง มันจะอยู่ที่หัวใจนั่นล่ะ เมื่อก่อนผู้ดีเขาจะทำอะไรเขาจะสงวนท่าทีกิริยาท่าทาง เมื่อก่อนกิเลสมันมีอยู่ ๓-๔ ชั้น ใ้ชั้นนี้มันเป็นอยู่ชั้นที่ ๓ มันจะแสดงออกมันก็เก็บกิริยาท่าทาง

แต่พอเราเพิกออกไป ๒ ชั้น เราลอยกิเลสไป ๒ กระทงแล้วมันจะเป็นโครงสร้างใหญ่ มันจะมองเห็น มันจะแสดงตัวแบบที่ว่าไม่มีใครมาปิดบังมันไป มันเป็นสิ่งที่น่าขะเขย่ง แต่มันเอามาเปรียบเทียบกับมาเป็นรูป แต่จริงๆ มันคือความรู้สึกจริงๆ มันคือความคิดจริงๆ มันคือกิริยาภายใน มันกิริยาของจิต อารมณ์แสดงออกของจิต แต่ผู้ปฏิบัติก็ต้องต่อสู้กันแบบเต็มที่ ผู้ปฏิบัติจนต้องหันกำลังพลังงานทั้งหมดเข้าไปหักห้ามตัวนี้ เพราะตัวนี้มันสั้นไหวมาก มันสั้นไหวถึงชั่วหัวใจเลย เพราะจิตตัวมันเองมันก็เสพกามในตัวมันเองได้ มันสร้างอารมณ์เองแล้วมันเสพเองเลยนะ เพราะมันเป็นกามอยู่ภายในหัวใจ เพราะใจเป็นกามล้วนๆ

แล้วถ้าสิ่งนี้มันเกิดขึ้น เราต้องเห็นภัย พอความเห็นภัยมันก็ต้องต่อสู้ ถ้าการพิจารณาโดยตรงนี้มันจะเป็นอสุภะ การพิจารณาอสุภะคือความไม่สวยไม่งาม คือพยายามทำให้ใจมันยอมรับว่าสิ่งที่เ็งคิด เ็งพยายามสัมผัสนั้นมันเป็นสิ่งที่น่าขะเขย่ง มันเป็นก้อนเลือดสดๆ มันเป็นของสิ่งที่เน่าบูด มันเป็นสิ่งที่อยู่ของพวกตัวหนอน ใ้ตัวหนอนพวกชอนไชมันชอนไชอยู่บนใ้พวกของเน่านี้ ใ้หัวใจมันก็กินอยู่ตรงนั้น ถ้าการพิจารณาจิต จิตมันก็เข้าตรงนั้นไป

พิจารณาเข้าไป ใ้ตัวนี้คือตัวชั้นภายในหัวใจ ตัวชั้นในใจ ตัวชั้น ๕ ของจิตนี้ล่ะ ตัวนี้ล่ะ ตัวกามราคะนี้แหละ เพราะตัวสัญญาล้วนๆ เพราะใจมันเกิดตายเกิดตายมาก็ภพก็ชาติ การเสพมาในชาติใดๆ ก็แล้วแต่ แต่มันซบอยู่ที่ใจ ใจตัวนี้มันเคยเี่ยมไปด้วยตัวนี้ไป การเกิดการตายก็เกิดตายจากกาม กามตัวพาเกิดพาตาย ตัวความเคยชิน แล้วตัวจะทำลายมัน

มันสอยเอาลุ่มลูกคลุกกลานนะ เพราะมันเป็นตัวกองบัญชาการ มันเป็นตัวเจ้าที่จะทำให้ทุกชีวิตต้องอยู่ในอำนาจของมัน แล้วผู้ปฏิบัติจะเข้าไปทำลายมัน เอาอะไรไปทำลายมัน เอาศีลธรรมคาไปทำลายมันหรือ ค้อนเขาไว้ทุบไม้ทุบตะปุ่นี่ เพราะมันเป็นวัตถุ แต่ไอ้มันเป็นการเกิดการตายนะ สิ่งใดๆ ในโลกนี้ สิ่งใดๆ มันจะสำคัญกว่าการเกิดและการตาย การเกิดมา เกิดมาพร้อม กับอำนาจวาสนา เกิดมาท่ามกลางกองมหาสมบัติคนนั้นก็มีความวาสนา การเกิดมา เกิดมาในทุกข์คน เชิญใจก็คือการเกิดมาจากกามทั้งนั้น ตัวนี้มันพาเกิด เพียงแต่เกิดด้วยวาสนาหรือเกิดแบบทุกตะเชิญใจเท่านั้น แต่ก็ต้องเกิด การเกิดและการตายมีค่าเท่ากัน จะผู้ดี จะทุกข์เชิญใจขนาดไหน การเกิดการตายคือทุกข์อันเดียวกัน มันเสมอกันตรงนั้นไง

ถึงว่าการเกิดการตายเป็นเรื่องสำคัญที่สุด เพราะไอ้ตัวนี้เป็นตัวพาเกิด ตัวของเชื้อเกิดและตาย เกิดในกามภพนะ ตัวเชื้อของความเกิดและความตาย แล้วเราเข้าไปทำลายหัวเชื้อการเกิดและการตาย ฟังสิ มันทำไมไม่ขวางสุดๆ เพราะไอ้ตัวนี้มันเป็นกองบัญชาการ เป็นแบบน้ำป่า เป็นแบบการไหลเวียน เป็นการโถมเข้าไปแบบของกองกิเลสนะ ของกองของกามราคะ มีกำลังเท่าไรต้องใส่ให้หมด

อย่างการที่ฝึกมาลอบไป ๒ กระถงนั้นนะ การเริ่มต้นมา ๒ กระถงนั้นมันเป็นวิธีการที่เราได้ผ่านศึกสงครามมา คนที่เคยผ่านศึกสงครามมา มีประสบการณ์ของการต่อสู้ เคยชนะกิเลสมาแล้ว เคยลอบกิเลสแล้ว ๒ กอง กองที่ ๓ จะใหญ่ขนาดไหนก็แล้วแต่ ถ้าเคยมีประสบการณ์มา แต่ประสบการณ์แบบคนอ่อนด้อย เพราะไอ้กองนี้เป็นกองทัพที่ใหญ่ ประสบการณ์อย่างนั้นมันใช้สู้กับกองทัพอันนี้ไม่ได้ แต่มันก็มีประสบการณ์ ฟังสิ

มันถึงว่าเริ่มจากมีฐานไง ฐานของการเคยพิชิตมา เคยพิชิตกิเลสมาแล้ว เคยต่อสู้มาแล้ว ถึงทำไมไม่ได้ ถึงจะแพ้ก็จะสู้ เพราะเคยชนะมา ๒ หนเป็นสักขีพยาน การชนะมา ๒ ครั้ง การลอบกิเลสไป ๒ ครั้ง มันเป็นสักขีพยานว่าเราก็มีวาสนา เราก็มักเป็นผู้ที่ชนะได้ ตัวนี้แหละเป็นตัวที่ว่าเริ่มปลุกปลอบใจจากการที่ว่าเราแพ้มาไง พอหันหน้าเข้าไปหากามราคะนะ มันก็ทำให้เราเข้าอ่อน มันจะปั่นหัวจนปัญญาที่เข้าไปใคร่ครวญมันหลงทางหมด ปัญญาการจะเข้าไปมันหลงทางไง มันเป็นทางของกาม มันเป็นทางของความเอื้อม มันเป็นทางของกาม ทางเดิน เป็นทางที่ว่าเราเดินเข้าไปไม่ได้เลย หกล้อมลูกคลุกกลานไปตลอด

จนกว่าการมูมานะ การต่อสู้อย่างรุนแรง ถึงจะเริ่มตั้งตัวได้ เริ่มยืนไว้ได้นะ จะเริ่มยืนไว้อยู่ พอยืนไว้ยู่กันนั้น ยืนกองทัพไว้ยู่ก่อน แล้วพิจารณาซ้ำๆ เข้าไปนะ พิจารณาเรื่องกามนี้แหละ มันจะรุนแรงๆ พอพิจารณาซ้ำจนมันขาด พอขั้นอันนี้ขาดนะ ขั้นของใจนี้ขาด เพราะมันเป็นขั้น มันเป็นข้อมูลภายใน มันเป็นสัญญาตัวของใจ เป็นข้อมูลภายใน กับขั้นข้างนอกนี้เป็นข้อมูลภายนอก เป็นข้อมูลที่เราออกมาจากเครื่องคอมพิวเตอร์ เราจะทำอะไรก็ได้เพราะมันเป็นกระดาษ แต่ไอ้ข้อมูลที่เป็น โปรแกรมภายใน ไอ้สัญญาตัวจำจากกามาต่างๆ ตัวนี้เป็นข้อมูลภายใน เราต้องทำลายข้อมูลภายใน

พอทำลายข้อมูลไอ้สัญญาไอ้กามราคะที่เกิดตายเกิดตายที่มันชั้บมา มันระเบิดออก ขั้นนี้มันหลุดออกไป โลกธาตุนี้ห้วนไหว ความเกิดตายของเราในกามภพไม่มีอีกแล้ว จะเกิดอีกก็พรหมอย่างเดียว เพราะพรหมไม่มีกามตัวนี้ไง มันเป็นจิตล้วนๆ ใจ มันไม่เกี่ยวข้อมูลภายใน เครื่องคอมพิวเตอร์นั้นโดนทำลายข้อมูลทั้งหมด เหลือแต่คอมพิวเตอร์เปล่าๆ ใจ จิตมันก็ไปอีกรูปหนึ่งเลย นี่ลอยโครงสร้างของลอยข้อมูลภายใน ลอยกิเลสภายใน ลอยกิเลสกองใหญ่ เราต้องลอยกิเลสกองนี้ให้ได้ แล้วเป็นผู้ที่นอนใจได้ไง อย่างน้อยก็ไปเกิดที่พรหม ไม่เกิดอีก ไม่เกิดอีก มนุษย์และเทวดา ไปเกิดเป็นพรหมก็แค่พรหม ๕ ชั้นไม่ใช่พรหมธรรมดาด้วย พรหมที่เหมือนกับที่จะสุขไปข้างหน้า ถึงไม่ต้องปฏิบัติก็สิ้นอย่างเดียว เห็นไหม ถึงว่านอนใจได้ไง

แต่เกิดเป็นพรหมก็อีก ๘๐,๐๐๐ ปีอย่างต่ำ และ ๘๐,๐๐๐ ปีไปเป็นพรหมมันก็ไปเฉาอยู่ที่พรหมนั่นล่ะ เพราะเป็นพรหมมันก็มีสุขมีทุกข์ เพราะมันเป็นผัสสาหาร จิตนี้ยังกินอาหารอยู่ จิตนี้ยังสัมผัสอยู่ ว่างขนาดไหนมันก็มีความเฉาอยู่ภายใน กระถางอันนี้เป็นกระถางแก้ว เป็นกระถางว่าง เป็นกระถางเปล่าๆ เห็นไหม เมื่อกี้เป็นโครงสร้างของกระถางไซ้ไหม อันนี้เราลอยไปหมดแล้ว

ที่นี้มันเป็นภาพความจำของกระถาง เราเห็นกระถางมา ลอยกระถางไปแล้ว แต่ไอ้ที่ว่าเราไปลอยกระถางไปแล้ว เรากลับมาเรานึกถึงภาพลอยกระถางสิ นี่มันเป็นความจำเปล่าๆ มันเป็นภาพภายใน ตัวอวิชชาปจฺจยา สงฺขารา คือตัวพลังงานเนื้อๆ พลังงานที่ว่าไม่แสดงออกเป็นอย่างอื่นไป ถึงว่าอวิชชาปจฺจยา สงฺขารา สงฺขารปจฺจยา วิญญาณํ วิญญาณในปฏิจฺจสมุปบาทกับวิญญาณในขั้น ๕

“วิญญาณในขั้น ๕” คือวิญญาณรับรู้จากตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ

“วิญญาณในปฏิจสมุปบาท” คือวิญญาณตัวปฏิสนธิ คือวิญญาณตัวนอนเนื่อง คือวิญญาณนอนในครรภ์

ถ้าคนที่มีกิเลส คนที่ยังไม่ลอยกระทงมา ๓ กอง ตัวนี้คือตัวปฏิสนธิวิญญาณ มันคนละวิญญาณกับวิญญาณตัวขั้น ๕ วิญญาณขั้น ๕ นี้เลยเป็นวิญญาณที่หายาบที่เราชำระมาหมดแล้ว เป็นวิญญาณกองใจ กองของวิญญาณ กองของสังขาร กองของเวทนา กองของรูป แต่ตัวนี้ไม่ใช่กอง ตัวนี้เป็นปัจจัยการที่มันเกิดจากอวิชชา เป็นวิญญาณอันละเอียด เป็นวิญญาณภาพเปล่านั้น เป็นวิญญาณโครงสร้างที่ว่าไม่มีข้อมูลภายใน เป็นวิญญาณตัวเกิดใจ นี่เป็นเจ้าวัฏจักร เป็นเรือนยอดของกองกิเลส กิเลส ๓ กอง โลก โกรธ หลง ขาดออกไปพร้อมกับการพิจารณากามราคะ

แต่ตัวเรือนยอด ตัวเรือนยอดของโลก โกรธ หลง ตัวพลังงานที่ทำให้เกิดความโลภ ทำให้เกิดความหลง ตัวความเป็นโทษะ นั่นละไอ้ตัวบนนี้ ตัวพลังงาน ไอ้ตัวโลก โกรธ หลงนี้ยังหายาบกว่าไอ้กองๆ นั้น นี่ต้องลอยตัวบนนี้ด้วย แต่จะลอยอย่างไร เพราะมันเป็นภาพความจำ มันไม่ใช่กระทงที่เป็นรูปที่เราลอยไปง่ายๆ อยู่แล้ว อาศัยความจำภาพภายในนั้นจับต้องมัน จับต้องภาพความจำภายในนั้น แล้วคิดพิจารณาว่าภาพความจำนี้มันก็ไม่ใช่

ภาพความจำนี่ก็เป็นความจำ มันไม่ใช่วัตถุ มันเป็นภาพความจำ เราทำไมเราไม่สลัดทิ้งละ ต้องสลัดภาพความจำอันนี้ออกไป กระทงนี้เป็นความว่าง กระทงนี้เป็นแก้ว กระทงนี้ไม่มีรูป ไปพลิกตัวในตัวนั้น นี่ละคือลอยหมด ถ้าลอยกระทงตัวนี้ได้ นี่ลอย ๔ กระทง ลอยกิเลส กิเลส ๔ กอง ลอยออกไป ลอยออกไป ลอยกิเลสออกจากใจทั้งหมด กับที่เขาไปลอยกระทง ลอยกระทงเพื่อเอากิเลสเข้ามาเพราะกิเลสมันพาให้ลอย กับเราเอาธรรมะพระพุทธเจ้าเป็นเครื่องมือการลอย กิเลสออกไป ลอยกิเลสออกไปจากใจ ใจของเราแน่แหละ ลอยออกไปกิเลส หัวใจที่ลอยออกไปแล้ว

เมื่อก่อนหัวใจที่พร้อมกิเลส มันทุกข์มันร้อนมากนะ มันบีบบีบไฟให้หัวใจนี้เราร้อน หัวใจนี้เป็นขี้ขี้มันนะ มันพาเกิดพาดายในวิภูวนาตลอด เห็นไหม กิเลสมันพาน มันลอยวนมาในวิภูวนา ในกามภพ ในรูปภพ ในอรุภพ มันลอยเรามาตลอดนะ กิเลสมันพามันลอยทั้งเต็งเต่งมาในวิภูวนาใน ๓ โลกธาตุ เราเอาธรรมะพระพุทธเจ้านี่ลอยมันออกไป ลอยกิเลสออกไปจนเหลือ ๓ โลกธาตุ เราหลุดออกมาจาก ๓ โลกธาตุเลย

ธรรมะพระพุทธเจ้าทำให้จิตวิญญาณตัวของเรา ตัวใจตัวเปล่าๆ ใจที่เปื้อนไปด้วยกิเลสนะ ใจที่เป็นกิเลสมันก็ลอยทิ้งเต้งไป ใจที่ชำระลอยกิเลสออกไปแล้ว มันหลุดออกมาเป็นใจล้วนๆ เป็นจิตล้วนๆ เป็นธรรมทั้งแท่ง มันเหนียว มันมีความสุข มันพ้นออกไปจากการเวียนว่ายทั้งหมดเลย

หนึ่งเดียวเท่านั้น หนึ่งที่ไม่เปลี่ยนแปลง ความสุขยิ่งมหาศาลนะ ความสุขอันแท้จริง ความสุขอันประเสริฐ ความสุขที่คงที่ คงที่ยั่งยืนนาน คงที่เลย ไม่มีกับมาเวียนอีกแล้ว นี่ลอยกระทงกับลอยกิเลส

แล้วเราเป็นชาวพุทธ เราคิดว่าเรามีวาสนาหรือไม่มีวาสนา กับที่เขาครั้นเครงกัน ทัวประเทศไทยนะ จนคนไทยไปอยู่อเมริกาจะไปจัดที่อเมริกาอะ ถ้าไปทั่วโลกยังได้เลย ลอยเอากิเลสมาไง ลอยเพื่อยึดมันถ้อมัน ลอยเพื่อกลับบ้านแล้วร้องให้คิดถึงกัน ลอยเพื่อกลับมาแล้วยังมาเสร์ร้าสร้อยอยู่ในห้องนอน ออกไปลอยกระทงกลับมาแล้วก็มานั่ง มาตี มาทะเลาะกันอยู่ในบ้าน

กับลอยกิเลสออกไปนี่ มีส่วนน้อยก็เป็นเราเป็นผู้หนึ่งในส่วนน้อยนั้น เราลอยออกไปจากเรา ให้เราเป็นผู้พ้นจากกองกิเลส เราลอยกิเลสออกไปจากหัวใจ ใจนี้เป็นธรรมทั้งแท่ง ใจที่เป็นธรรมทั้งแท่งเพราะได้ลอยกิเลสออกจากใจแล้ว

จาก “ใจที่เป็นกิเลสทั้งดวง” กับจาก “ใจที่ไม่มีกิเลสทั้งดวง” ลองเปรียบเทียบจากผู้ปฏิบัติ เรา เราเท่านั้นเป็นผู้ประสบใจ เวลามันทุกข์ร้อนไม่ต้องบอก ทุกหัวใจ ทุกดวงใจ มันเดินมา มันเกิดเวียนว่ายตายเกิดมา เลือดเย็นมาตลอด มาตลอดเส้นทางเลย เดินมา ลอยมานี้ เราผ่านมา เลือดมันลากมาจะเห็นรอยเลือดไปตลอด การเกิดการตายมันเจ็บปวดมาตลอด แต่เราไม่รู้เพราะกิเลสมันบังไว้ เราไม่เห็นเพราะเราว่ามีชาติเดียวใจ “ชาติหน้าก็ไม่มี ชาติที่แล้วก็ไม่มี ตายแล้วก็สูญ” เห็นไหม กิเลสมันบังไว้หมดเลย เราไม่เห็น

หลับตาภาวนาจะเห็นเยี่ยมมาหมด จะสงสารตัวเอง จะสมเพชตัวเองว่าเราทำไมโง่แสนโง่ พบพระพุทธศาสนาแล้วก็ยังเกือบลุกมือ ว่าอย่างนั้นเลยนะ เกือบจะไม่ได้ปฏิบัติจริงสมดังธรรมะพระพุทธเจ้าที่วางไว้ ถ้าผ่านมาแล้วจะเสียใจ จะเสียตายโอกาส จะหนาวนะ จะหนาวเลย อู้หู! ทำไมเรามาสุดๆ เราเป็นคนสุดท้ายอย่างนั้นเลย เราจะเกือบไม่ทันรถไฟ แล้วเรามาทัน เราเป็นผู้มีวิชา เป็นผู้มีวาสนาหรือไม่มีวาสนา

เราต้องคิดว่าเราเป็นผู้มีวาสนา เราเป็นผู้ที่อยากจะลอยกิเลสออกจากใจ เราเป็นผู้อยากจะลอยกิเลสของเราออกจากหัวใจ เราต้องมูมานะ เราต้องตั้งใจ เราเป็นชาวพุทธ เราเป็นลูกศิษย์พระพุทธเจ้า เราเป็นบริษัท ๑ ในบริษัท ๔ เราต้องจรโลงศาสนา เราต้องช่วยตัวเอง สงสารตัวเองก่อน ทำตัวเองให้ได้ ทำตัวเองให้เป็นผู้ประเสริฐ เป็นผู้ประเสริฐในท่ามกลางพระพุทธศาสนา

เราจะเป็นคนเกิดมาแล้วไม่เสียชาติเกิด เกิดมาพระพุทธศาสนาแล้วได้ผลประโยชน์จากพระพุทธศาสนา ในพระพุทธศาสนาเราเป็นคนคนหนึ่ง เป็นเพชรประดับไว้ในท่ามกลางของศาสนาใด เป็นเพชรเม็ดหนึ่ง จรรโลงศาสนาให้งดงาม ให้ศาสนานี้งดงามขึ้นมาจากเพชรในหัวใจเรา อย่าเอาเพชรที่นิ้วนะ เพชรที่นิ้วเดียวโจรมันแย่งออกไปแล้วมันจะเสียใจนะ เอาเพชรในหัวใจ เอาเพชรจริงๆ ตั้งใจจริงแล้วจะสมจริง เอวัง